ИЮЛЬ
5
Среда
1939 он
№ 152 (2792)
Сэн 10 мунгэ

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Soveed Daalьna Vostoogoi bajaliguudiiji xysedeer xeregleje

Soveed Sojuuz—baragdaşagyi elbeg priroodno bajaliguudai oron myn. Manai oronoi gazarta, dalaida, myrenyydte jyyme byxen bii! Staalinska xojor Tabanzilnyydei torşo soo, priroodno ugaa jixe bajaliguud eliryylegdehen, şinzelegdehen ba manai aradai azaxiida oruulagdahan baina.

Soveed Daalьna Vostoogoi needriin, dalainuudai ba myrenyydei smeetne bişe ugaa jixe bajaliguud xadaa hyylei arbanzilei torşo soo eliryylegdee geze, hairxangyigөөr xeleze bolxo. Partiina bişe bolьşevigyyd bolbol Tiixe okeaan şadarai soveed gazarnuud deere zoxioon balguulgiin gigaant jixe xydelmerinyydiiji jabuulaa. Xizaargyi yrgen ba ton bajalig gazar—Daalьna Vostooçno xizaar bolbol indystriaalьna xizaar boloo. Xeden arbaad şinenyyd zavooduud, şaaxtnuud, şinenyyd tymer zamuud, syydoveerfinyyd, xeden gooroduud Tiixe okeaanai erjenyyd deere, Oxootsko dalain şadar, uha elbegte Amar myrende balguulagdaa. Urdanь ton jixeer geegdengi baihan Daalьna Vostoogoi xydөө azaxii bolbol Leenin-Staalinai durazoriigoor, xubilan şinedxegdehen, xysen tyges, mexaniziirovanna socialis azaxii boloo.

Daalьna Vostoogoi ugaa bajalig jesteestvenne resyyrsnyyd xadaa xeden veegyydte, xeden miangan zilnyydte oiroo xyteegyi bagaa. Gansal aguujixe socialis revoliyyciin hyyleer tede bajaliguud xadaa өөhediingөө ezediiji olhon, ede bajaliguudiiji şinzelexe ba segnexehee gadna, myn azalşadai enxe amagalan baidalda zoriuulan xeregleze şadaxa xynyydtei boloo.

Bolьşevig paartiin XVIII sjeezd bolbol Daalьna Vostoogoi yiledberiin xysenyydei saaşadaxi, ulam forsiirovanne xygzeltiiji, aradainь azaxiin byxii halbarinuudai koompleksne xygzeltiiji xaraalaa.

„Daalьna Vostoogoi zişee deerehee xaraxada,— geze nyxer Moolotov paartiin XVIII sjeezd deere xelee hen,—oronoi gol ekonomiiçeska oçaaguud koompleksno xygzeltegyigөөr, gyrenei ton şuxala intereesyydiiji xangaza bolxogyi baina. Daalьna Vostoog bolbol tyliişin talaar, şadagdaxa zergeer, myn metaall ba maşiinabalguulaltiin talaar, ceementiin talaar, modoor, jyrenxiidөө bariigiin materiaalnuudai talaar, tereşelen şirelgende jixe berxeşeeltei ediee xooloi ba xyngen promişlennostiin produuktnuudai talaar, niutag deeree byxii xereglegdexe jyymetei baixa johotoi. Daalьna Vostoog bolbol oovoşşoor ba kartaavkaar өөrigөө xysed xangaxa ba xydөө azaxiin debzeltiin tylөө, xydөө azaxiidaxi өөhediingөө xozomdoliiji xysed likvidiirevelxiin tylөө erid orolsoxo johotoi. Daalьna Vostoogto jixenyyd promişlenne bariiganuud jabuulagdaza ba tymer zamuud xyseteigөөr bariigdaza baina. Daalьna Vostoogiiji Sibiirtei şine xysen tyges xolbootoi bologşo, Baikaal-Amarai tymer zamai magistraaliin zarimuudanь Gurbadaxi Tabanzil soo aşaglagdaza oruulagdana. Bidener bolbol byxii xemzeegeereе saaşadaa byxezexe jabadalei erize baigaa soveed zasagai Vostoogdoxi xysete foorpost myn geze Daalьna-Vostooçno xizaariiji xaranabdi".

Daalьna Vostoogoi needrnyydte baigaa bajaliguud xadaa bidende xolo xysed bişe medegdene. Soveed Daalьna Vostoog bolbol şuluun ba xyren nyyrhenyydei ugaa jixe zapaasuudtai. Amuurska oobllastь bolbol nyyrhenyydeer ilangajaa bajalig, eneenei zapaasuud xadaa Daalьna Vostoogijji nyyrhenyydenь resyyrsnyydei talaar SSSR dotor tyryy huurida gargana. Tus xizaarta 1928 on xyrter neeftь maltagdadaggyi baigaa, mynөө ene xadaa promişlennostiin ton tomo halbarinuudai negen myn. Eldeb metaallnuud, altbyxii şuxala bajaliguud—ede xadaa ene gal xamşag xizaarai needrnyydte elbeg delbeg.

Xizaarai bajaliguudanь gansal maltagdadag zyilnyydeer dyyrene bişe. Terenei floora ba fauunanь yligertei bajan. Terenei oi modonoinь bajalig aguujixe.

Daalьna Vostoogoi dalainuud ba myrenyydenь zagahanuudaar xizaarlaşagyi bajan.

Daalьna Vostoog bolbol xydөө azaxiiji xygzyylxede ilangajaa hain ysloovinuudtai baina. Xabaarөvska ba Primoorsko xizaarnuudai kolxoozuud ba sovxoozuudai tyryyşyyd bolbol sybtropiiçeska Primoorhoo Zapoliaari xyrter ugaa jixe daidada xydөө azaxiin byxii gol kylьtyyrenyydei gaixamşag urgasanuudiiji abza bolxo argaşadabarhiji praktiiçeska xaruulaa. Şenilce, ovioos, jaçmeenь, prooso, gerçyyxe, ozimoi oroo-ho, riis—ede kylьtyyrenyyd bolbol Daalьna Vostoogoi yrezeltei gazarta gaixamşag urgasanuudiiji ygedeg baina. Eneen tuxai, Byxesojuuzna xydөөazaxiin viistavkede Daalьna Vostooghoo oşoxo olontooto kandidaaduud xadaa ton etigeltei-geer gerşeine. Ende sadovoodstviji ba ovoşçovoodstviji xygzyylxede gaixamşag arga bii. XVIII sjeezd bolbol Daalьna Vostoogto, өөhediingөө kartaavka-ovoşçnoi baaza balguulxa geze Gurbadugaar Tabanzilei zorilgonuudiiji tabihan baigaa.

SSSR-ei zyyn raioonuudta yiledberiin xysenyydei xygzeltiiji xangaxiin tula Centraalьna zorilgo xadaa xydelmerişedei xysenyydei probleem boloo. Baragdaşagyi bajaliguudiinь aşaglan xereglexiin, tereniiji socialiizmiin slyyzbede tabixiin tula xynyyd xeregtei. Gurbadugaar Tabanzilde, Daalьna Vostoogoi, kapitaalьna gargaşanuud bolbol SSSR-dexi byxii gargaşanuudai 19 proceentede bolno, xarin ede raioonuudai xynzon bolbol soveed sojuuz dotorxi xynzonoi ton baga xubinь bolxo jym. Oronoi centraalьna raioonuudhaa xydelmerişedei xysiiji tatan asaralga bolbol mynөө yderei bojevoi zorilgo bolno. Gurbadugaar Tabanzil—Daalьna Vostoogto xynyydei nyylgiiji oloşoruulxa tabanzil boloo.

Gansaxan, ede zorilgonuudiiji amzaltatai şiidxexiin ysloovido, SSSR-ei Vostoogoi, tusagaarlabai Daalьna Vostoogoi yiledberiin xysenyydei saaşanxi xygzeltiin grandioozno plaanuud riaIizovaalagdaxa baina. Ene zorilgo bolbol ysөө jyyn deerehee dyyrgegdexe johotoi bolnob gexede, SSSR-ei Daalьnavostooçno raioonuudai yiledberiin xysenyydei xygzeltenь xadaa Vostoogto soveed zasagai xysen tyges forpoostiin saaşanxi bexizyylgiiji temdeglene. Ene xadaa byxii manai socialis oronoi xereg bolno.

Daalьna Vostoogto soveed xynyydei azallalganь zil byri şangadana. Ilangajaa mynөө, BKP(b)-ein CK-gei maiska pleenymei togtoomzonuudtai daşaramduulan, nyylgelgiin xereg bolbol bodoto deeree bejelyylegdene ba zuramşuulagdana.

Soveed Sojuuzai geroinuud—Çkaalov, Beliakoov, Baidukoov, Kokkinaaki, Briandiinski, Grizodyybova, Osipeenko, Raskoova bolbol өөhediingөө gabijaagaar Daalьna Vostoogiiji manai exe oronoi ceentre dytelyylee. Ene gaixamşag xizaar bolbol manai paartiin, manai pravitelьstviin, byxii soveed aradai anxaraliiji xanduulna. Jamarşji centraalьna organizaaca SSSR-ei ba RSFSR-ei jamarşji narkomaad jamarşji professionaalьna sojuuz partiina ba komsomoolьsko organizaaca byxen bolbol Daalьna Vostoogto paartiin Centraalьna Komiteed ba Soveed pravitelьstvo singleer tuhalxiiji tuilaxa xeregtei.

Staalinska Centraalьna Komiteedei ba pravitelьstviin xytelberi doro soveed Daalьna Vostoog bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzide baragdaşagyi bajaliguudiiji aşaglan xereglexiin xeregte ugaa jixe alxamiiji uragşaa xexenь hezeegyi baina.

(„Praavdiin" tyryy bişeghee).

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei xojordugaar Seessi

INFORMACIOONNO MEDEESEL

Seessiiin, 1939 onoi ijyyliiin 3-nai zasedaani tuxai

Ijyyliin 3-nai ydeşiin 7 çaasta, Ulaan-Yde goorodto, orod draamiin teaatr soo, Buriaad-Mongol Avtonoomno Soveed Socialis respyyblikiin Verxoovno Soveedei xojordoxi Seessi neegdebe. Verxoovno Soveedei tyryylegşe depytaad Budaajev seessiiji neebe. Seessi xadaa depytaad Şodoonovoi duradxahanai johoor, xelsexe zyilnyydee negen hanalaar bataiba:

1. 1939 ondo BMASSR-ei niutagai respyyblikaanska biydzeediiji batalalga ba 1938 onoi torşo soo biydzeedei gyisedxelge tuxai otçood. (Dokladçig—BMASSR-ei finaanciin Narkoom depytaad Gyysev).

2. BMASSR-ei Verxoovno Syydiiji hungalga.

3. BMASSR-ei Konstituucada zarim-negen redakcioonno zahabarinuudiiji oruulxa tuxai.

4. BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaazuudiiji batalalga.

5. BMASSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymei çleengyydiiji xyseen hungaxa tuxai.

6. BMASSR-ei Verxoovno Soveedei negedexi seessi deere xydelmeriinь depytaaduudaar kritikelegdehen, Narkomaaduudai deejatelьnostь tuxai BMASSR-ei Sovnarkoomoi tyryylegşe depytaad S.M. Ivanoovoi medeesel.

Xelsexe zyilnyydei negedexi asuudalaar, doklaad xexiin tula depytaad P. S. Gyysev yge abba.

Doklaadçig xadaa, Buriaad Mongol respyyblikiin biydzeed bolbol manai respyyblikiin saaşadaa halbaraxiinь xeregte xysen tyges zebseg myn ba Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei ugaa jixe plaaniiji amzaltataigaar dyyrgelgede byxiidөө zoriuulagdanxai geze zaana.

Ene zilde respyyblikiin biydzeed xadaa 119915,8 miangan tyxerigөөr xaraalagdaa. Yngeregşe zilei biydzeedhee 11 proceenteer jixe bolhon ba respyyblikiin bii bolhon zilei biydzeedtei sasuulbal 51 daxin urgahan baina.

Buriaad xelen deere, depytaad Gyysevei doklaadai orşuulagdahanai hyyleer, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei biydzeedne komissiin tyryylegşe nyxer Petroov sodoklaadtaigaar vestypaalba.

Sodoklaadai dyyrexeleer, tyryylegşe nyxer Budaajev bolbol xojordugaar seessiin tyryyşiin zasedaaniiji xaagdahanda sonosxobo.

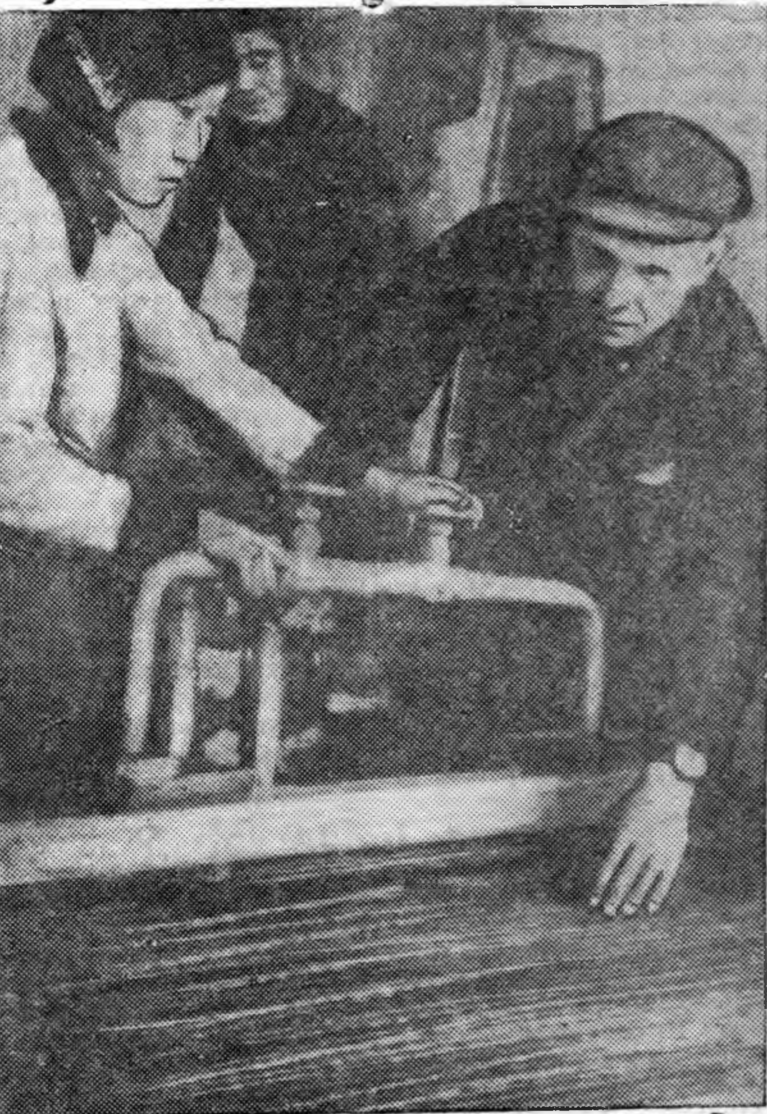
INFORMACIOONNO MEDEESEL

Ijyyliin 4-nei ygləənei zasedaani tuxai

Ijyyliin 4-nei yglөөnei 11 çaashaa, Orod draamiin gyrenei teaatr soo, Buriaad-Mongol ASSR-ei Verxoovno Soveedei xojordoxi Seessiin xojordoxi zasedaani yrgelzelehen baina.

Verxoovno Soveedei tyryylegşe depytaad Budaajev bolbol Verxoovno Soveedei biydzeedne komissiin tyryylegşe nyx. Petroovoi doklaadiiji yrgelzyylxiinь nyx. Cebydeejevte yge ygөө.

Orşuulalgiin dyyrehenei xoino, 1939 ondo BMASSR-ei niutagai respyyblikaanska biydzeediiji batalalga ba 1938 onoi torşo soo biydzeedei dyyrgelge tuxai otçood tuşaa preenide: Depytaad nyxer Ivanoov (NKS), depytaad nyx. Maioorov, depytaad nyx. Glaadeşev, depytaad nyx. Ilьkoov, depytaad nyx. Soosov, nyx. Arxinçeejev, nyx. Sabuurov, depytaad nyx. Tiyykov, depytaad nyx. Żyykov, nyx. Lobsaanov gegşed vestypaalba. Eneegeer, Verxoovno Soveedei II Seessiin xojordoxi zaseedaani dyyrehen baina.

ZURAG DEERE: Zedestroin oboagatiitelьna şine faabrikiin direektor nyxer Isaajev bolbol Zakaamnai almagai kolxooznicliji volьfraam obogaşçaalgiin iskyyssvede hurgaza baina.

(Petroovoi foto).

RSFSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

YKAAZ

RSFSR-ei avtomoviilьna traansportiin Aradai Komissariaadiiji bii bolgoxo tuxai

„Sojuuzna respyyblikenyydte avtomobiilьna traansportiin Aradai Komissariaaduudiiji bii bolgoxo tuxai", 1939 onoi main 29-nei, SSSR-ei Verxoovno Soveedei gargahan zakoontoi taaruulan, RSFSR-ei avtomobiilьna traansportiin respyyblikaanska Aradai Komissariaadiiji bii bolgoxo.

2. RSFSR-ei avtomobiilьna traansportiin Aradai Komissariadta, RSFSR-ei gryzovoi ba passaazirska avtomobiilьna traansportiiji zybөөr xereglelgii organizovaalagdaxa ba xytelberiiji, avtomobiilьna paarka remoontolgiji ba obslyyzivalgiin (avtoremoontno zavooduud, obsluuzivalgiin staancanuud, benziinne kolonnuud), myn tereşelen avtomobiilьna azaxiida kaadrnuudii beledxelgiiji daalgaxa.

3. RSFSR-ei avtomobiilьna traansportiin Aradai Komissariadta ygtexe, avtomobiilьna azaxiinuudiiji ba tereniiji obsluuzivalgiin predprijaatinuudiiji tuşaalga xadaa RSFSR-ei Aradai Komissaarnuudai soveedeer togtoogdoxo.

RSFSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe A. BADAAJEV.

RSFSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь G. KOZLOOV.

1939 onoi, ijyyniin 28.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Danciigdaxi xyşer xynde polozeeni

Loondon, ijyyniin 29. (TASS). Francuuzska genştaabai medeenei johoor, Danciigske senaat bolbol Danciigiiji Germaanida negedyylxe tuxai sonosxoxiiji xaraalaba, terenei hyylde goorod bolbol germaanska seregyydeer okkypiirovelegdexe baina. Zurnaliistska kryygydei hanalaar, iime alxam bolbol Poolьşiiji, bolzo baihan faakttai zybşexiiji, germaanida esergyy dain exilxiiji baalaxa baina, ene xadaa, germaaniin hanalaar Angliiiska pravitelьstvoda, poolьşo xadaa agreesside xabşagdaagyi, tiime tula tereende tuhalamza yzyylegdexe johogyi geze medyylxe yndehe huuriiji ygexe baina.

Xerbee poolьsko pravitelьstvo bolbol sexe jabuulganuudai orondo, xaişan gexiiji Loondonhoo asuugaa haanь, loondonsko politiiçeske kryygydei hanalaar „miir zoxioolgiin" tala barigşad xadaa Poolьşodo, terenei Danciigiiji buultada ygexiiji baalxiin zorilgoor ton xysetei xaşalta yzyylxe baina.

Briitiş jynaited preess aagenstvo bolbol danciigska faşiistnuud xadaa pyytçiiji beldene geze medeesene.

Ekspreendz telegraaf aagenstvo bolbol ysegelder Zyyn Pryyssihee Danciigta, 4 miangan soldaaduud ba oficeernyyd elьgeegdebe geze damzuulan medeesene.

Xysed batalagdaagyi medeeselnyydei johoor danciigska şturmoviiguud bolbol gorodskoi raadiostaanciiji ezelhen baina.

FRANCUUZUUD XATAIJI EVAKYIROVELNE

Pariiz, ijyyniin 29. (TASS). Francuuzska zasaguud bolbol anxanda baihan Sandzaak Aleksaandreettiiji (xataiji) şata damzan evakyaacalza exilbe, ene xadaa hajaxan batalagdahan fraanko-tyreecke soglaşeeniin hyylde Tyyrcede ygtehen baina.

TIANЬCZIINDE

Tokioo, ijyyniin 29. (TASS). Hajaar, Tokioodo, tianьczilnska probleemiiji regyliirovelxe tu xai aanglo- japoonsko xeeldeen exilxenь. Xөөrelөөji, angliiin talahaa, Tokioodoxi angliiiska posool Kreigi ba Tianьczilndexi angliiiska koonsul Galbeert xojor xexe baina. Japoonai talahaa, gadaada xeregydei miniistr Ariita, Tianьczilndexi japoonsko koonsul Taneeka ba Tianьczilndexi japoonsko vojeenne zasaguudai tylөөlegşed xexe baina.

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuud

(*Çynciin, Şanxai ba Loondonhoo, TASS-iin korresponndeentnyydei medeesehenei johoor*)

Xoito Xitadta

Xitadai çaastьnuud bolbol Şanьsii provinciin urda taladaxi operaacanuudta iniciativiiji bariza jabana. Baildaan xadaa Gaolooçzeeniiin raioondo yrgelzelne.

Ton jixe baildaan bolbol Venьsiiin dyte şadar delgerehen baina. Ene seektorte, xitad seregyyd bolbol dobtolzo baihan japoncuudai gurban mianga xyntei otriaadiiji bariba.

Urda Xitadta

Svatygyei raioondo baildaan yrgelzelhөөr. Hyylei xojor yderte xitad seregyyd bolbol Svatoygei xoito talada baihan Caitaan ba Foyjaaniiji orxizo zailaxa baatai bolhon baina. Ede gooroduudai olonxi xynzonuud sag soogoo evakyirovelegdebe. Japoonsko samoliooduud bolbol Svatoygei dergede baihan xynzontoi pyynktenyydiiji boombodono.

Centraalьna Xitadta

Xubilaltanuud ygei.

* *

Ijyyniin 27-do japoonsko 12 samoliooduud bolbol Çzeçziaanai provincadaxi Denьçzoy ba Leeciniiji boombodobo.

Germaanida, çeeşske xydelmerişedei polozeeni

„Çexosloveenske zpraavii" geze Çexoslovaaska emigraantska gazeedei medeesehenei johoor, main exinde, Germaanida çeeşske 32 mianga xynyyd elьgeegdehen baina. Çeeşske xydelmerişediiji, bariigiin xydelmerinyydte, tusxailan xelebel, tymer xargii bariigada xereglene. Germaaniin 7 gazarta çeeşske xydelmerişedei „azalai laagerьnuud" baiguulagdaba. Beerlinei dergedexi „azalai laagerьta" 2700 çeexyyd bii jym. Çeeşske xydelmerişed bolbol kontracloonno laagerьta elьgeegdehen xynyyd şingi, tiime ysloovinuudtai baina. Çeeşske ba germaanska xydelmerişedei xooronda uulzan xөөrelelge xorigdono. Iime baibaşji haa, çeeşske ba germaanska xydelmerişed bolbol niuusaar uulzadag baina.

Partiina azabaidal

Plaaniiji dyyrgelgede agitacioonno maassova xydelmeri şiidxexii udxatai

Paroxoodoi kapitaaniiji politiiçeske talaar orologşo bolbol paroxoodoi komaandiin çleengyydiiji kommunis dyyxeer xymyyzyylxiiji xangaxa paartiin tyløølegşe myn. Komaandiin çleengyydei dunda poliitiko—maassova xydelmeriiji organizovaalxatai xamta, azaxiin prograammiin byxii detaalьnuudta xabaadalsaza, aşaaşirelgiin plaaniiji dyyrgelte bolgoxo talaar paroxoodoi kapitaanda sag yrgelƶe tuhalxa ujalgatai. Navigacioonno plaaniiji ylyylen dyyrgexiin tyløø temesel xadaa poliitiko—xymyyzyylelgiin xydelmerihøø ton jixe duldiidaxa baina.

Azalai disciplinniiji bexizyylelgede ba navigacioonno plaaniiji ylyylen dyyrgexiin tyløø temeselde, kapitaaniiji politiiçeske talaar orologşiin roolь ugaa jixe. Yderhøø yder byri agitacioonno - maassova xydelmeriiji delgeryylƶe komaandiin çleengyydiiji bolьşevig dyyxeer xymyyzyylxe ba tedeniiji ideologiiçeska xatuuzuulxa ujalgatai.

xaruulxiinь xoinohoo oroldoxo. Komaandiin dunda baihan dutuu dundanuudiiji likvidirovalxiin tyløø erid temesexe. Navigacioonno plaaniiji dyyrgelte bolologdo, haad uşaruuldag faaktnuudtai elseşegyi medereltei baixaar komaandiin çleengyydiiji xymyyzyylxe ujalgatai baina.

Gebeşji, zarim paroxooduudai kapitaaniiji politiiçeske talaar orologşod, øøhedilingøø bojevoi zorilgyiji medeegyi baixa jym. Zişeelxede, Levanieevskiin neremzete paroxoodoi kapitaaniiji politiiçeske talaar orologşo nyxer Bytaajev gegşe poliitiko-maassova xydelmeriiji ton xangaltagyigøør jabuuldag ba azaxiin asuudalnuudta anxaralaa tabiza paroxoodoigoo kapitaanda jamarşji tuhalamƶa ygedeggyi şaxuu. Ene mete faaktnuud ysøøn bişe bii.

Paroxoodoi komaandiin çleengyydei dunda agitacioonno maassova xydelmeriiji ynder xemƶeede tabiza, 1939 onoi navigacioonno plaaniiji ylyylen dyyrgexiin xoinohoo, syydneremoontno zavoodoi byxii partiina organizaaciin anxaralaa tabixaнь ton şuxala baina.

X.

Xezee haiƶarxab...?

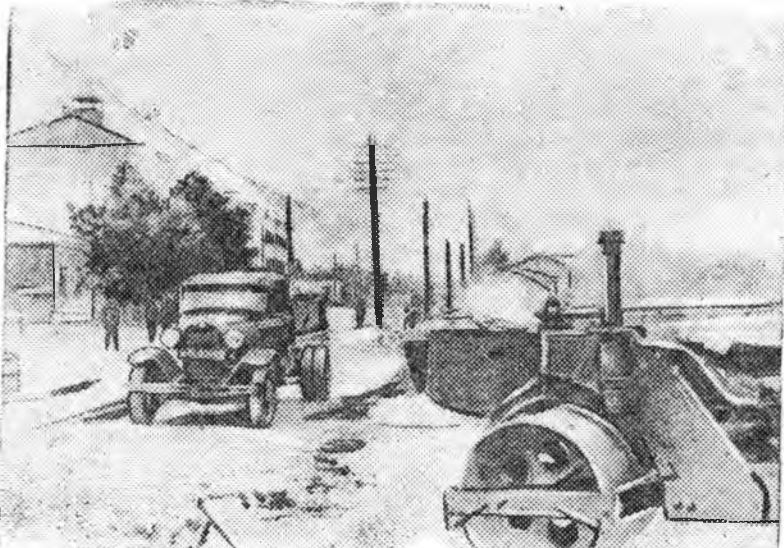
Manai Buriaad-Mongol Respyyblikiin azalşad xadaa oboroonno xydelmeride aktiivnaar xandaƶa, vojeenne nege spesiaalьnostiiji şudalxiin ba oboroonno znaçooguudai noormiiji ygexiin xoinohoo oroldozo bainad.

Gebeşji, Xoriiin aimagai Osoaviaxiimei raisoveed bolbol mynøø xyrter ВКР(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomƶinuudtai zoxilduulan xydelmerieø şinedxen tabiaagyi deerehee osoaviaxiimei xydelmeriiji operatiivnaar xytelberilenegyi. Imehee aimag sooxi: Aşangiin, Anaagai ba Kraasna partizaan selьsoveedyydei dergedexi, nileed olon kolxoozuudai, osoaviaxiimei exin organizaacanuud xydelmerieø jabuulnagyi.

Gadna Leespromxoozoi, Komsomooloi aikoomoi ba buşad yçrezdeeninyydei dergedexi OSO-goi organizaacanuud bolboi Buriaad-Mongol Respyyblikiin XVI zil bolhonoi oido beleg bolgon РВХО-goi ba GSO-goi noormanuudiiji ygexe johotoi baihan aad, jyyş xeegyi baina.

Osoaviaxiimei xydelmeriiin muu baihiiji medeƶe baigaad, GSO-goi raisoveedei tyryylegşe nyx. Mixailov gegşe jamarşji xemƶee abanagyi, ba gojogojoxon ygenyydeer „haiƶaruulxiiji" xeleƶe baixa jym.

Selьkoor.

ZURAG DEERE: Ulaan-Yde goorodoi, Leeninske yyliciin moşçeenide xydelmerilƶe baihan maşiinanuud. (Mixailovai foto).

Paarti ba praviitelьstviin togtooliiji praktiiçeska bejelyylƶe şadaxabdi

Yzeg bişeg medexegyiji likvidaacalgii tygesxexe ysloovinuud bidende oyrin bii. Gansal aimaguudai xytelberilxii xydelmerişedei, ene xeregiiji bojevoigoor xytelberilxe xereg yløø.

Myn somsoveedyydei ba kolxoozuudai tyryylegşener, dereevniiin byxii intelligeentnyyd bolboi yzeg bişeg medexegyiji likvidaasalxa xeregte bolьşeviig johoor orolsoxo ujalgatai.

Likbeezei xydelmeriiji zişeehe hainaar tabiƶa, yzeg bişeg medexegyiji 100 proceent likvidirovalhan somsoveedyyd ba kolxoozuud manai respyyblike dotor nileed olon.

Zişeelxede; Tynxenei aimagai, Turaanska selьsoveedei (tyryylegşenь nyx. Pezeemski A. P.) Kaliininai neremzete kolxooz ba Moolotovoi neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyx. Ƶamjaanov) ede kolxoozuudai kolxoozniguud xadaa bygede graamotno bolbo. Turaanska selьsoveedte oroidoo 5 xyn yzeg bişeg medexe boloogyi bainad.

Yzeg bişeg medexegyi xynyydiiji hurgaxa jabadalda bagşanar—nyxed Sooboliv ba Maşaanov gegşed ton hainaar xydelmerilhen baigaa. Myn tereşelen Kereenske selьsoveedei „Paamiatь Ilьiçaa" kolxooz ba Kiirovei neremzete kolxooz (Axiin xoşuun) yzeg bişeg medexegyiji esesien dyyrgebe. Myn „Ulaan Toora" ba Kaarl Maarksai neremzete kolxoozuud bygede graamotno bolxo jabadalda dytelenxei.

Tus aimag dotor yzeg bişeg medexegyi xynyydei 100 proceent şaxuuнь jixe nahatanai hurguulida xabaaduulagdahan baina. Gebeşji, zarim gazarta zaniaatiida 100 proc. poseşçaaldaggyi baina. Gadna, Kuroorto-arşaan deere likveezei xydelmeri xangaltagyigøør jabana. Kyroortiin direektor nyx. Aliooşkin bolbol ene xydelmeriiji tooxogyi jabadal gargaƶa,—„likbeezei xydelmeriiji udaridaxa syløø namda baixagyi" geƶe xeledeg baixa jym.

Myn, Sagaanuurai selьsoveedei „17 partasjeezd", Kaganoovişiin neremzete kolxooz ba Ƶeemçygei selьsoveedei „Leeninei-zam" g. m. kolxoozuudta likbeezei xydelmeriiji xangaltatai gexeer bişe.

Uşar iimehee, ede kolxoozuuddaxi likbeezei xydelmeriiji darii haiƶaruulxa şuxala.

PETYXOOV.

Ekzaaminuudiiji hainaar ygebe

B. M. gyrenei pedagogiiçeska instityyd xadaa leekcenyydei ba praktiiçeska zaniaatiingaa şanariiji nileedgyi haiƶaruulaa. Tereentei xamta, ekzaaminuud deere stydeentnerhee erilte jixe bolno.

Tus instityydte, mynøø zilei xabarai ekzaaminuud xadaa yngeregşe zileexihee xolo ynder xemƶeede yngerbe.

Zişeelxede, literatuurna fakylьteedei stydeentner bolboi literatuuraar, orod ba buriaad xelenyydeer ekzaaminuudiiji ton hainaar ygebe.

Stydeençestviin dundahaa akademiiçeske hain huradag stydeentnyyd ilgaran garahan baina. Ede stydeentnyyd nyxed Bytakoov, Ƶuravlioova, Mangadaajev, Sookolova, Şaragşiinova, Şkarypskaja, Baklaanova, Ygriyymova, Baraannikova Byrmaagina, Osodoojev ba busad) bolboi byxii predmeedeeree şaxuu hain ba otliçnoor ekzaaminaa ygehen bainad.

Ede stydeentnyyd bolboi huralsalai zilei exilxehee xoişo huralsaldaa ton hainaar xandaza, urdanь yzehen materiaalnuudaa sag yrgelƶe yzeƶe baihan ba hain yspevaajemostь tuilaxiin tyløø oroldosotoigoor xydelmerilehen baina.

Myn, bagşanarai instityydei zarim stydeentnyyd egzaaminuudaa hainaar ygøø. Zişeenь, Trybaçeejev, Starodybceva ,Şagdaroon, Rykabiilşnikova ba busad

Gadna, mynøø zilde pedinstityydiiji dyyrgeƶe garhan stydeentnyydte erilte ugaa jixe bolohon baibaşji haanь olon stydeentnyyd bolboi gyrenei ekzaaminuudiiji „hain" ba „otliçnoor" ygehen bainad. Zişeelxede, Beloysov, Leebedev, Goonçikov ba Eeropva gegşed bolno. Ede byxii amzaltanuud xadaa tus instityydei hurgagşanarai ba stydeentnyydei zniaatidaa serьjooznoor xandaƶa, oroldosotoigoor xydelmerilheneinь rezylьtaad myn. B. D. KYDRIAAVCEV.

JUYNDE XEMƶEE ABTAAGYIB?

Jaruuniin aimagai, Egetiin somonoi, Kaarl Maarksai neremƶete kolxoozoi aduunai feermde (feermiiji daagşa' Manƶeejev), yngerhen 1938 onoi apreelь ba mai haranuudta 5 tolgoi aduun ygei bolƶo, negentiinь oldood dyrbeniinь tolgoigooroo ygei bolşohon baina.

Eneen tuxai yngeregşe ybelej yjede kolxoozoi pravleeniiin zasedaani deere brigadiir Manƶeejev gegşiji syydte ygexe ba tere dyrben tolgoi aduujiinь tylyylxe geƶe togtool abhan baigaa. Tiigeed, mynøø xyrter jamarşji xemƶee abtaagyi, xarin xeregiinь daragdaşahan baina. Jyynde mynøø xyrter jamarşji xemƶee abtaagyib?

O. N.

ВКП(б)-эйн айком теоретическэ конференцын газаатэ

СОСНОВО-ОЗЕРСКА. Июниин 17-дэ, Яруунын аймагай центртэ, „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын" хоёрдохи главагаар теоретическэ конференци vнгэргэгдэбэ. Тус конференцидэ 20 гаран хvн хабаадаа. Аймагай центртэ хvдэлмэрилэжэ байhан партийна бэшэ большевигvvд—интеллигенцинvvд: hургагшанар, врачууд, агрономууд тон vсөөнөөр хабаадаhан байна.

Докладчигууд нvхэд Титенко, Эрдынеев ба Маслов М. гэгшэд докладаа муу бэшээр бэлэдхэhэн ба „Юу хэхэб", „Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ" ба Ленинэй бусад трудvvдые доклодтаа хэрэглэлгэhэн байна. Докладчигууд хадаа асуудалнуудта тодорхой харюу vгэhэн байна. Гэбшэбэ, докладай hvvлдэ миил нэгэ хvн выступалаа.

Теоретическэ конференцын пассивнаар vнгэрэhэн шалтагаан хадаа, тон хайхарамжагvйгөөр бэлэдхэhэнhээ болоно. Парткабинедэй ба партиин айкомой агитаци пропагандын таhагай згнөө ямаршье хvтэлбэри vгы байгаа. Конференцидэ бэлэдхэжэ байгшадта зорюулагдаhан, консультаци ба лекци г. м. организовалагдаагvй юм.

Тус конференци болбол Яруунын аймагта тvрvvшынхиеэ vнгэргэгдөө, иимэhээ партиин ба комсомолой айкомуудай хvтэлбэрилэгшэд болбол анхаралаа серьезноор табижа, политическэ vндэр идейно хэмжээдэ vнгэргэхые оролдохо байhан аад, энэ хэрэгые самотекто табиhан байна.

Ушар иимэhээ, теоретическэ конференцидэ формальнаар хандаха ябадалда эсэс табилга тон шухала байна.

Б. Цыжипов.

ЭРХИМ ХVНVVД ПАРТИДА ОРОНОД

КИЕВ, июниин 27. (ТАСС). Днепропетровско областиин, хvдөө районуудай партийна организацинууд hvvлэй 3 нарын торшо соо колхозниггууды, комбайнернууды ба трактористтнvvдые партиин зэргэдэ олоор абаhан байна. Партиин Апастоловско райком, партида 190 хvнvvдые абаа. Киевэй предприятинуудай ба учреждениинvvдэй тvрvv хvнvvдэй партида орохо дурануудынь угаа ехэ. Партиин Ленинскэ райком болбол hvvлэй 3 hарын торшодо партиин кандидатта 437 хvнvvдые, кандидадhаа членде 155 хvнvvды, Сталинска райком—кэндидадта 415, партиин членэ—126 хvнvvдые абаhан байнад.

Бvхэсоюзна хvдөө ажахын выставкэ дээрэ

Бvхэсоюзна хvдөө ажахын выставкэ дээрэ бvхэли суткэ соо таhалдаагvй хvдэлмэри ябуулагдана. 23 павильонуудай барилга ба художественно оформлени дvvргэгдээ. Стэндэнvvд экспонадуудаар дvvргэгдэжэ байна. Дvvргэгдэhэн барилгануудые тушаан абалга боложо байна. Бvхы павильонууд хадаа июниин эхээр бэлэн болохо байна.

Колхозно площадь—выставкын гоёнууд углуунуудай нэгэниинь юм. Угаа ехэ хvсэтэй 2 фонтанууд центртэнь байгуулагдаха байна. Дундуурхи харгынуудынь мрамораар ба сэсэгvvдээр гоёогдохо байна.

Выставкын Мичуринскэ садые 200 мянган ковrово сэсэгvvдээр гоёогдохо ба агууехэ эрдэмтэ Мичуринэй скульптура байгуулагдаха байна. 114 кустнууднаа мичуринскэ виноградууд сэсэглэн hалбараха байна. hайн урга хvлеэгдэнэ.

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

„Ажалай книгые бии бологолгын тухай" СССР-эй Совнаркомой тогтоолой дvvргэлтые шалгаха тухай асуудалтайгаар ВЦСПС-эй президиумэй заседани болобо.

hvvлэй vедэ, олон профорганизацинууд хадаа ажалай книгые оформляалха хэрэгтэ hаналаа багаар табидаг болоо, жэшээлхэдэ, СССР-эй мяханай ба hvнэй промышленностиин наркомад, СССР-эй текстилнэ промышленностиин наркомадууд хадаа хvдэлмэридэ хvнvvдые абахадаа книгэгvйгөөр абадаг ба буруугаар оформляалдаг байна.

ВЦСПС-эй президиум хадаа ажахын учреждениинvvдэй хvдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-да правительствын тогтоолые хазагайруулгада эсэргvv хэмжээе абахыень дурадхаба. Бvхы профсоюзна организацинууд хадаа ажалай книгэ бии болгохо тухай СССР-эй Совнаркомой тогтоолые предприятинуудай ба учреждениинvvдэй хvтэлбэрилэгшэдээр хэрээр дvvргэлгэжэ байhые vдэр бvхэндэ шалгажа байха ёhотой.

Советскэ союз дотор

● Июниин 1-дэ, Горькиин нэрэмжэтэ, Москвадахи культура ба амаралтын центральна паркада, hурагсалай жэлэй дvvрhэндэ зорюулагдаhан, Московско областиин студентнvvдэй праздник болобо. Празднество зуу мянган студентнvvд суглараба.

● Сталинградта, июниин 1-дэ, футболоор, СССР дотор тvрvv hуури эзэлхын тvлөө наадалгада, сталинградска „Трактор" командын футболистнууд болбол Московско „Спартак" командатай наадаба. Матчын hvvлдэ, сталинградууд 3 шvvhэн ба москвичууд 1 шvvhэн байна.

● 600 метр vндэрhөө, самолет дээрэhээ 30 парашютистнууд хадаа Москвада, Химкинскэ водохранилищын уhан соо бууба, Уhан-Сэрэгэй флодой vдэртэ зорюулагдаhан праздникта бэлэдхэхын тула эдэ парашютистнууд тренировко хэhэн байна.

● Ворошиловградска областиин „Лисичанскуголь" трестын, орденоcхо „Кременнэ" шахтын горнягууд болбол июниин 1-дэ, шулуу нvvрhэ малталгын долооhарынгаа программые дvvргэжэ, 146920 тонн нvvрhэ малтаhан байна.

● Николаевска областиин, Бериславска районой, Шевченкын нэрэмжэтэ колхоз ороохо тушаалгынгаа жэлэй планиие дvvргэбэ. Тус колхоз хадаа vндэр шанартай 3300 центнер ороохо тушагаа.

● Тимирязевай нэрэмжэтэ, хvдөө ажахын академи болбол хvдөө ажахын 302 специалистнуудые гаргаба. Тэдэнэй 75 хvнvvдэнь отличниин диплом абаба.

● Одессэдэхи элеваторна оборудованиин завод хадаа ороохо ашаха зэбсэгтэй транспортернуудай массова vйлэдбэрии эхилээ. Транспортерайнь бvтээсэ 150 тонн. Энээнэй туналамжаар, нэгэ хvн 20 минуутын торшо соо, товарна вагондо ороохо ашажа шадаха юм.

Шэнэ магазин баригдажа байна

Зэдын аймагай центр—Петропавловка дээрэ аймпотребсистемээр шэнэ универсальна магазин баригдажа эхилэбэ. Энэ магазинай барилгада 100 мянган тvхэриг гаргашалагдахаар хараалагданхай ба 1939 оной ноябриин 7 хvртэр эксплоатацида оруулагдаха байна.

Ц. АЛТ.

Serьjoozno amzaltanuudiiji tuilaa

Xoriiin aimagai Xeƶengiin xysed bişe dunda hurguuli (direegtoriinь nyx. Namsaraajev) xadaa 1938-39 onoi huralsalai zilde serьjoozno amzaltanuudiiji tuilaƶa şadahan baina. Gebel, huralsalai zilei exin çeetverьtide huragşadainь yspevaajemosti 37 proceent baihan aad, huralsalai zilei hyylde 95,8 proceent bolgogdohon baina.

Myn, ene hurguuli bolboi exin çeetverьtide miil 12 udaarniguudtai baihan aad, mynøø 119 otliçniguudtai ba udaarniguudtai bolno.

Huralsalai zilei exin çeetverьti soo huralsaldaa geegdeƶe huradag huragşad olon baihan bolboşji, ede huragşad xadaa zilei hyylde udaarniguud ba otliçniguud holohon baixa jym. Zişeenь, G. Batamynkyyjev, Tygyldyyrova, Dugaarova, D. Dorƶiijeva g. m.

Gadna, otliçno huralsalai tyløø, haişaalai graamotanuudaar şagnagdahan huragşad olon Zişeelxede, S. Norboojev, Batamynkyyjeva, I. Dambaajev, Bajartyyjev ba Daşinimaajev (V-dexi klaassai huragşad), VII-dexi „B" klaassai huragşa Paablov Ivaan ba VII-dexi „A" klaassai Lxasaraanov, Batuujev S., Batuujeva B. ba busad.

Tus hurguuliin pedagogiiçeska kollektiiv ba byxii huragşad bolboi ynder deede yspevaajemostь tuilaxiin tyløø, eldeb xemƶeejabuulganuudiiji jabuuldag baigaa.

Hurgagşadai ba huragşadai xoorondo socialis sorevnovaaniiji yrgeneør delgeryylƶe, tereehee xodo şalgaƶa baidag. Myn, bagşa byxen yroogtoo ton hainaar beledxedeg ba huralsalaa geegdeƶe huradag huragşadai xydelmerideнь praktiiçeska tuhalamƶa yzyyldeg, xyygedei gerei daabariiji xodo şalgadag ba huragşadai dunda poliitiko-xymyyzyylgiin xydelmeriiji hainaar tabihan baina.

Ene hurguuliin byxii klaassuudta şaxuu orod xeliiji şudalxa talaar jixe dutamagtai baigaa. Tiime tula, pedagogiiçeska kollektiiv xadaa orod xeliiji şudalalgiin şanariiji haiƶaruulxiin tyløø erid şangaar xydelmerileƶe, rezylьtaadtanь hain amzaltanuudiiji tuilaƶa şadaa.

Ziseelxede, tus hurguuliin VI-dexi klaassta (huragşadнь nyx. Xalbaajeva) exin çeetverьte soo 38 huragşad orod xeleer muu huradag baihan aad, huralsalai zilei hyylde zuragadaxi 3 klaassuudta oroi 8 xyn „muu" segnelte, abahan baina. Tereşelen, V-VI-dexi klaassuudta muu bişe rezylьtaaduudiiji tuilaƶa şadaba.

Orod xeleer ispetaaniin rezylьtaaduudiiji xaraad yzexede, 194 huragşadhaa 59-нь „otliçno", 50 xyn „hain" ba „dunda zerge"—72 xyn, „muu" segnelte 12 xyn abaa. (Piisьmenne ispetaani), yystno ispetaaniaar „otliiçno"—37 xyn ba „hain"—57 xyn g. m.

V, VI, VII „A" klaassuudta negeşji xyn orod xeleer „muu" segnelte abaagyi. Myn fiizeke, zoologi, bataanika, geometri ba konstituuca g. m. predmeedyydeer „muu" segnelte byri ygei.

Øølingøø klaassta 100 proceent yspevaajemostь tuilaza şadahan bagşanar bii. Namziloon ba busad. I „B" klaassta 31 xyyged huradag aad, bygede udaadaxi klaasstaa oroo. Myn ene mete II-III-VII „A" klaassuudai huragşad 100 proceent udaadaxi klaassuudtaa oruulagdaba. Tiigebeşji, ene hurguulida, xojordoxi zildee ylehen 8 xyyged ba namar ispetaani ygexe 7 xyn bii.

Tus hurguuliin dergedexi komsomoolьsko ba pioneerske organizaacanuud bolboi paartiin XVIII sjeezdiin istoriiçeska togtoomƶonuudiiji şudalan yzeed, xydelmerieø yndehøørenь şinelen tabiaa. Ilangajaa, huragşadai dundaxi yçeebne-xymyyzyylgiin xydelmeriiji hainaar tabihan baina.

Huralsalai zilei exinde, 405 huragşadhaa miil 13-нь komsomooloi çleengyyd baihan aad, huralsalai zilei hyylde 75 komsomoolьcuudtai bolhon ba edenei 74-нь şagnaliin ispetaaniiji hainaar ygeƶe, udaadaxi klaassuudtaa orohon bainad.

Gadna, huralsalai zilei yje soo eldeb kryzooguud organizovaalagdaza, xydelmerieø regyliarna jabuuldag baigaa: OSO, PVXO, SVB, duunai, literatuuriin ba şatarai kryzoog g. m.

Ede kryzooguudta huragşad xadaa olooroo xandaƶa xydelmerildeg baina. Myn komsomoolьcuud-hurgagşadai xysøør, huralsalai ba kolxoozniguudai dunda ulas xoorondiin tuxai ba bişe bişe asuudalnuudaar beseede ba doklaaduud yngergegdedeg, 1680 xynei xabaadalgatai gaar 184 beseedenyyd ba doklaaduud yngergegdøø.

Huragşad xadaa eldeb gazeed ba ƶurnaalnuudiiji zaxidag ba unşadag. „Kostioor"—68 ekzemplaar, Pioneerske praavda—30 ekzem. abadag ba 291 zyilei eldeb xyygedei literatyyrnyydiiji unşadag.

Baha, tus hurguuliin hurgagşanar ba huragşad bolboi yzeg bişeg medexegyiji likvidaacalxa xeregte aktiivnaar xandaƶa, 105 xynyydiiji hurgaxa garhan bainad.

Bagşanar bolboi øøhedilingøø niite obrazovaaniiin ba politiiçeske xemƶeegee deeşelyylxiin tula, 6 xyn ped. yçiliişçede ba instituuduudta hurana ba ВКР(b)-ein istooriiji yzedeg baina.

Hurguuliingaa xydelmeriiji şaxuu hainaar tabiƶa, hurguuliiiaa tyryy hurguulinuudai zergede oruulhan xadaнь, ВКР(b)-ein aikoom ba aimagai gegeerelei tahag, ene hurguulida damƶuulgiin ulaan tug ygøø.

Myn, ene hurguuli xadaa Respyyblike soogoo xojordoxi huuri ezelehen baina.

Uşar iimehee, ede tuilagdahan amzaltanuudaaraa hanaagaa amarangyi, byri hainaar xydelmerilxe zorilgotoi bolno. Ƶ.

Харюусалгата редакторай орологшо Г. ДАШИЦЫРЕНОВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-эй НКМП-эй типографи. Уполглавлит № 825